

หมิ่นประมาทออนไลน์ : รู้เท่าทัน ป้องกัน ผิดกฎหมาย

วนิดา อินทรอำนวย วิทยากรเชี่ยวชาญ

กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย

ผู้เรียบเรียง

บทนำ

การติดต่อสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต มีข้อดีที่ทำให้ข้อมูลต่าง ๆ สามารถส่งผ่านไปยังผู้อื่นได้อย่างกว้างขวาง และรวดเร็ว แต่ในขณะเดียวกันการหมิ่นประมาทผู้อื่นผ่านการโพสต์ (Post) หรือแสดงความคิดเห็นก็เกิดขึ้นได้ง่ายเช่นกันแม้ว่ากฎหมายประเทศไทยและกฎหมายต่างประเทศจะได้บัญญัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบจากการกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทไว้แต่ก็ไม่อาจหยุดการหมิ่นประมาทได้ เพราะผู้คนสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ง่าย และคิดว่าตนเองมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การหมิ่นประมาททางสื่อสังคมออนไลน์ทำให้ผู้ถูกหมิ่นประมาทได้รับความเสียหายมากกว่าการหมิ่นประมาทด้วยวาจาหรือวิธีการอื่นที่เคยเกิดขึ้น เพราะอาจมีบุคคลที่สามที่ได้รับข้อเท็จจริงอันเป็นการหมิ่นประมาทเป็นจำนวนมากและรวดเร็ว ผ่านการแชร์ข้อมูลนั้น ๆ เป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ของคนได้ทั่วโลก อีกทั้งกว่าที่จะมีการดำเนินคดีจนเสร็จสิ้นตามกระบวนการยุติธรรม ผู้ที่ได้รับความเสียหายอาจเกิดความอับอายจนไม่อาจเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นได้ ดังนั้น แม้ว่าการแสดงความคิดเห็นจะเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน แต่รัฐควรคุ้มครองประชาชนโดยมีหน่วยงานที่ดูแลพิจารณาคัดกรองและมีอำนาจลบข้อมูลที่เป็นความผิดฐานหมิ่นประมาทอย่างรวดเร็ว และอาจกำหนดความผิดและโทษของการหมิ่นประมาททางสื่อสังคมออนไลน์เป็นการเฉพาะ

ในปัจจุบันอินเทอร์เน็ตเป็นเสมือนเครื่องมือย่อโลกให้เล็กลงทำสิ่งที่ไกลให้ใกล้ขึ้น ผู้คนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและสามารถแสดงออกได้มากขึ้น ซึ่งนั่นเป็นด้านดีของอินเทอร์เน็ต แต่เพราะการที่คนทั่วไปสามารถสื่อสารกันได้ง่าย ๆ ไม่จำเป็นต้องอยู่ต่อหน้ากัน ตลอดจนบางกรณีอาจมีการปิดบังตัวตนของผู้ใช้งาน จึงทำให้ใครต่อหลายคนเชื่อว่าการกระทำในอินเทอร์เน็ตยากที่จะสาวมาถึงตนได้ จึงมีการวิจารณ์สิ่งต่าง ๆ จนเกินเลยไปถึงขั้นหมิ่นประมาทกันอยู่เป็นประจำ โดยมีประเด็นสำคัญ ๆ ที่จะนำเสนอต่อไปนี้

บทเนื้อหา

๑. สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๐

รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ สิทธิเสรีภาพของประชาชนได้รับการรับรองและคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ กฎหมายใดจะมาขัดแย้งกับหลักการที่ได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญไม่ได้ โดยเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นได้รับการรับรองในมาตรา ๓๔ ซึ่งบัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเฉพาะเพื่อรักษา

ความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันสุขภาพของประชาชน นอกจากนี้ ยังมีบทบัญญัติเสรีภาพในการติดต่อสื่อสาร ในมาตรา ๓๖ ซึ่งบัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการติดต่อสื่อสารถึงกันไม่ว่าในทางใด ๆ การตรวจ การกัก หรือการเปิดเผยข้อมูลที่บุคคลสื่อสารถึงกัน รวมทั้ง การกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อให้ล่วงรู้หรือได้มาซึ่งข้อมูลที่บุคคลสื่อสารถึงกันจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ” เห็นได้ว่า ประเทศไทยได้ให้การรับรองและคุ้มครองเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเสรีภาพในการติดต่อสื่อสาร แต่ทั้งนี้แสดงความคิดเห็นต้องเป็นการใช้สิทธิเสรีภาพของตนภายใต้หลักสุจริตและไม่กระทบกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือสุขภาพของประชาชน

๒. หมิ่นประมาทออนไลน์ คืออะไร

หมิ่นประมาทออนไลน์ คือ การที่บุคคลหนึ่งใส่ความผู้อื่นด้วยวิธีการพูด พิมพ์ หรือวิธีอื่นใด ในลักษณะเดียวกันให้ปรากฏข้อความต่อบุคคลที่สาม ซึ่งการใส่ความนั้นน่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง โดยไม่ต้องคำนึงว่าข้อเท็จจริงที่มีการใส่ความนั้น จะเป็นความจริงหรือไม่

เนื่องจากกฎหมายมีวัตถุประสงค์ในการป้องกันไม่ให้เกิดความวุ่นวายในสังคมโดยการพูดเรื่องที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น การกระทำผ่านทางอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ในการโจมตีหรือทำลาย ภาพลักษณ์ของบุคคลหรือกลุ่มคนที่เป็นเป้าหมายหรือการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นการโกหกหรือปกปิดความจริง เพื่อเกิดความเสียหายต่อบุคคลหรือกลุ่มคนนั้น ๆ หรือการใช้คำพูดหยาบคายหรือเกียดความรู้สึกของผู้อื่นผ่านสื่อออนไลน์ เช่น การโพสต์ความเห็นที่เกินกว่าความจริงหรือไม่เหมาะสมในสังคมออนไลน์ การหมิ่นประมาทออนไลน์สามารถมีผลกระทบทางจิตใจและอารมณ์ของบุคคลที่ถูกเป้าหมายและยังสามารถสร้างความเสียหายต่อชื่อเสียงและศักยภาพออนไลน์ของบุคคลหรือกลุ่มคนนั้น ๆ นอกจากนี้ การหมิ่นประมาทออนไลน์อาจก่อให้เกิดผลกระทบทางกฎหมาย เช่น การละเมิดความเป็นส่วนตัวหรือการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นการโกหกหรืออ้างอิงกฎหมายอื่น ๆ ดังนั้น การรักษาความสุภาพและเคารพต่อผู้อื่นในสังคมออนไลน์มีความสำคัญอย่างยิ่งเพื่อสร้างสังคมออนไลน์ที่เป็นกันเองและเชื่อมต่อกันอย่างสร้างสรรค์

การหมิ่นประมาทมีได้ ๒ กรณี ดังนี้

๑. การหมิ่นประมาท เป็นการหมิ่นประมาทโดยใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม มีลักษณะเป็นการใส่ความแบบตัวต่อตัว หรือเพียงกลุ่มคนเท่านั้น ไม่ใช่การป่าวประกาศ

๒. การหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา เป็นการหมิ่นประมาทโดยป่าวประกาศหรือประจานออกไป เช่น การเผยแพร่ข้อความบนสื่อสังคมออนไลน์หรือการหมิ่นประมาททางอินเทอร์เน็ต การเผยแพร่ข้อความลงหนังสือพิมพ์ หรือการเผยแพร่หรือส่งต่อข้อมูลที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น เป็นต้น อัตราโทษจะสูงกว่าการหมิ่นประมาทแบบธรรมดา เพราะบุคคลทั่วไปสามารถเห็นข้อความหมิ่นประมาทได้ ความเสียหายย่อมมีมากกว่า แต่หากการหมิ่นประมาทนั้นได้ทำโดยวิธีการโฆษณาหรือเผยแพร่ข้อความอันเป็นการหมิ่นประมาทออกไปยังสาธารณชน โดยไม่จำกัดเฉพาะบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ไม่ว่าจะด้วยเอกสาร ภาพวาด ภาพระบายสี ภาพยนตร์ ภาพหรือตัวอักษรที่ทำให้ปรากฏไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ แผ่นเสียง หรือสิ่งบันทึกเสียง บันทึกภาพหรือบันทึกอักษร

กระทำโดยการกระจายเสียง หรือการกระจายภาพ หรือโดยกระทำการป่าวประกาศด้วยวิธีอื่น การหมิ่นประมาทนั้นอาจกลายเป็น “การหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา” ซึ่งมีโทษตามกฎหมายที่สูงขึ้นได้

ตัวอย่างเช่น นาย A ใส่ความว่าร้าย นาย B ลงในกลุ่มเพื่อน Line ซึ่งมีเพื่อน ๕ คน นาย A ผิดฐานหมิ่นประมาททั่วไป แต่ถ้านาย A ใส่ความว่าร้าย นาย B ลงใน Facebook เปิดค่าการมองเห็นแบบสาธารณะ นาย A ผิดฐานหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา

ตัวอย่างคำพิพากษากฎหมาย ๕๒๗๖/๒๕๖๒ การใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สามโดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง อันจะเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาท ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๖ และมาตรา ๓๒๘ ต้องเป็นการใส่ความระบุดังตัวบุคคลผู้ถูกใส่ความเป็นการยืนยันรู้ได้แน่นอนว่าบุคคลที่ถูกใส่ความเป็นใคร หรือหากไม่ระบุดังผู้ที่ถูกใส่ความโดยตรง การใส่ความนั้นก็จะต้องได้ความว่าหมายถึงบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๘ ผู้กระทำต้องเผยแพร่ข้อความ อันเป็นการหมิ่นประมาทออกไปยังสาธารณชนหรือประชาชนทั่วไป การที่จำเลยส่งข้อความลงใน แอปพลิเคชันไลน์ กลุ่มโพสต์นิวส์ออนไลน์ มีลักษณะเป็นเพียงเจตนาการแจ้งหรือไขข่าวไปยังเฉพาะกลุ่มบุคคล ซึ่งอยู่ในกลุ่มไลน์เท่านั้น ยังไม่ถึงกับเป็นการกระจายข่าวไปสู่สาธารณชนหรือประชาชนทั่วไป คดีโจทก์ไม่มีมูลความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๒๘

๓. พฤติกรรมเสี่ยงโดนคดีหมิ่นประมาทออนไลน์

๓.๑ พฤติกรรมการโพสต์ด่าไม่เอ่ยชื่อผ่านช่องทาง โซเชียล มีเดีย (Social Media)

สื่อสังคม ออนไลน์ ซึ่งโซเชียล มีเดีย คือ แพลตฟอร์มดิจิทัลที่ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแบ่งปันเรื่องราวกับสาธารณชนผ่านอินเทอร์เน็ต โดยผู้ให้บริการ social media รายใหญ่ที่รู้จักกันดี ได้แก่ Facebook, YouTube, Instagram, TikTok และ Twitter เป็นต้น ไม่ว่าจะโพสต์ด่าไม่ระบุชื่อในเฟซบุ๊ก (facebook) หรือโพสต์ด่าลอย ๆ ในโซเชียลที่เหมือนจะไม่ได้เจาะจงใครเป็นพิเศษ หากบุคคลทั่วไปหรือชาวเน็ตได้อ่าน หรือได้ฟังแล้วเข้าใจได้ในทันทีว่าหมายถึงใคร แม้ว่าจะไม่ได้ระบุชื่อหรือเอ่ยชื่อบุคคลใดก็ตาม โพสต์แบบนี้ถือว่าเข้าข่ายมีความผิดฐานหมิ่นประมาทได้ แต่หากบุคคลทั่วไป หรือชาวโซเชียลได้อ่านโพสต์ข้อความด่าแล้ว ไม่รู้ว่าหมายถึงใครในทันที แต่ไปสืบหาข้อมูลด้วยตนเองจนทราบในภายหลัง แบบนี้จะไม่ถือว่าเข้าข่ายหมิ่นประมาท เพราะบุคคลทั่วไปที่เห็นโพสต์ด่าลอย ๆ ดังกล่าว ไม่ได้ทราบว่าหมายถึงใครในทันทีจากในโพสต์เฟซบุ๊กนั้น ๆ แต่ทราบจากการไปสืบค้นข้อมูลด้วยตัวเอง กรณีที่แม้ว่าเจ้าตัวจะทราบเป็นอย่างดีว่าโพสต์ที่ด่าลอย ๆ แบบไม่ระบุชื่อนั้นหมายถึงตนเอง แต่ชาวโซเชียลอ่านแล้วไม่รู้ว่าหมายถึงใคร แบบนี้ก็ถือว่ายังไม่เข้าข่ายความผิดฐานหมิ่นประมาทเช่นกัน เพราะตามกฎหมายแล้วจะพิจารณาตามความเข้าใจของบุคคลทั่วไปเป็นหลัก ไม่ใช่ตามความเข้าใจของเจ้าตัวที่ถูกด่า การโพสต์ด่าลอย ๆ หรือโพสต์โซเชียลบูลลี่^๑ (Social Bullying) ที่ไม่ได้เอ่ยชื่อคู่กรณีแบบนี้เข้าข่ายความผิดฐานหมิ่นประมาท คือ

^๑ การบูลลี่ (bullying) คือ การกลั่นแกล้งข่มเหงรังแกผู้อื่นให้เสียหาย อับอายและเป็นทุกข์ โดยการกระทำ คำพูด การกีดกันทางสังคม หรือผ่านทางไซเบอร์ ซึ่งการโจมตีทางไซเบอร์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความเสียหายหรือเข้าควบคุมหรือเข้าถึงเอกสารและระบบที่สำคัญภายในเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของธุรกิจหรือของส่วนบุคคล การโจมตีทางไซเบอร์เกิดจากบุคคลหรือองค์กรที่มีจุดประสงค์ทางการเมือง อาชญากรรม หรือส่วนตัวในการทำลายหรือเข้าถึงข้อมูลที่เป็นความลับ

ต้องเป็นโพสต์หรือข้อความที่ทำให้ “บุคคลทั่วไป” ทราบได้ใน “ทันที” ว่าหมายถึง “ใคร” โดยที่ไม่ต้องสอบถามหรือสืบค้นด้วยตัวเองจนทราบในภายหลังนั่นเอง

๓.๒ พฤติกรรมการโพสต์ประจานเรื่องจริง

แม้ว่าเรื่องที่โพสต์ประจานในเฟซบุ๊กนั้นจะเป็น “เรื่องจริง” แค่นั้นก็ตาม แต่ก็อาจมีความผิดฐานหมิ่นประมาทได้ หากมีเจตนาหมิ่นประมาทโดยการแสดงความเห็นโดยไม่สุจริต ไม่ว่าจะเป็นการประจานในเรื่องส่วนตัวที่ไม่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนทั่วไป ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง ทำให้ถูกเกลียดชัง กรณีที่สามารถเลือกใช้วิธีดำเนินการตามกฎหมายได้ก่อนหลายวิธี เช่น ฟ้องร้องหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ฟ้องร้องลูกหนี้ที่ไม่ชำระหนี้ แต่กลับเลือกใช้วิธีโพสต์รูปประจานหรือโพสต์เฟซบุ๊กประจานก่อนเป็นลำดับแรก นอกจากนั้นแล้วยังอาจมีความผิดจากการหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณาอีกด้วย ซึ่งต้องดูจากเจตนาและวิธีการในการเผยแพร่ข้อมูลที่โพสต์ประจานร่วมด้วยว่าตั้งใจเผยแพร่ให้ทราบในวงกว้างหรือไม่ซึ่งอาจมีผลทำให้โทษหนักขึ้นด้วย

๓.๓ พฤติกรรมการตำหนิในแชท (Chat)

การตำหนิผ่านแชท (Chat) การส่งแชทตำหนิในกล่องข้อความ (Inbox) เฟซบุ๊ก หรือการส่งข้อความบูลลี่ตำหนิระหว่างคนสองคน อาจจะไม่สามารถแจ้งความฟ้องร้องได้ทั้งในกรณีความผิดฐานดูหมิ่นซึ่งหน้าหรือฐานหมิ่นประมาทได้ เนื่องจากตามกฎหมายแล้ว การดูหมิ่น “ซึ่งหน้า” จะหมายถึงกรณีที่ทั้งสองฝ่ายต้องเผชิญหน้ากันจริง ๆ ไม่ใช่การส่งข้อความสนทนาโต้ตอบผ่านแชท หรือโทรศัพท์ รวมถึงไม่ว่าจะเป็นข้อความโซเชียลมีเดียแชทตำหนิที่รุนแรงแค่นั้นก็ตาม การขู่ทำร้ายหรือขู่ฆ่า การแชทตาแบบนี้จะเข้าข่ายความผิดฐานหมิ่นประมาทได้จะต้องมีเจตนาที่จะให้บุคคลที่สามารถร่วมรับรู้ข้อความบูลลี่ออนไลน์นั้น ๆ ด้วย จึงจะครบองค์ประกอบฟ้องร้องในเรื่องความผิดฐานหมิ่นประมาทได้ ต้องไม่ใช่การที่บุคคลที่สามมาเห็นข้อความตำหนิผ่านแชทโดยบังเอิญ แอบเข้ามาอ่านข้อความในกล่องข้อความ หรือผู้ที่ได้รับข้อความนำเอาข้อความแชทตำหนิที่ได้รับมาเผยแพร่ต่อสาธารณะในภายหลัง แบบนี้ไม่ถือว่าเข้าข่ายฐานหมิ่นประมาท ยกเว้น การส่งข้อความเพื่อรีดทรัพย์ กรรโชกทรัพย์หรือบีบบังคับให้ทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อให้ผู้รับข้อความต้องยอมทำตามโดยไม่สมัครใจ กรณีแชทข้อความแบบนี้อาจจะสามารถแจ้งความฟ้องร้องได้เป็นรายกรณีไป

๓.๔ พฤติกรรมการโพสต์รูปคนอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต

การโพสต์รูปคนอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต ไม่ว่าจะเป็นการถ่ายรูปคนอื่นลงเฟส หรือลงรูปคนอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตพร้อมด้วยข้อความหมิ่นประมาท ซึ่งทำให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ ความอับอาย เสื่อมเสียชื่อเสียง หรือถูกดูหมิ่น อาจมีความผิดทั้งกฎหมายอาญา (ความผิดฐานหมิ่นประมาท และความผิดฐานหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา) และพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ซึ่งรวมถึงกรณีการแอบอ้าง ปลอมแปลง หรือใช้รูปคนอื่นคู่ด้วยเช่นกัน

๔. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ (พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์)

พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ ซึ่งคอมพิวเตอร์ที่วันนี้ก็เป็นได้ทั้งคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก สมาร์ทโฟน รวมถึงระบบต่าง ๆ ที่ถูกควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์ด้วย ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติที่ตราขึ้นมาเพื่อป้องกัน ควบคุมการกระทำความผิดที่จะเกิดขึ้นได้จากการใช้คอมพิวเตอร์ หากใครกระทำความผิดตาม พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์นี้ก็จะต้องได้รับการลงโทษตามที่ พ.ร.บ.กำหนดไว้ ปัจจุบันมีคนใช้คอมพิวเตอร์รวมถึงสมาร์ทโฟนเป็น

จำนวนมาก บางคนก็อาจจะใช้ในทางที่เป็นประโยชน์ แต่บางคนก็อาจใช้สิ่งนี้ทำร้ายคนอื่นในทางอ้อมด้วยก็ได้ เราอาจจะได้ยินข่าวเรื่องการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์อยู่บ้าง ซึ่งบางเหตุการณ์ก็สร้างความเสียหายไม่น้อยเลย เพื่อจัดการกับเรื่องพวกนี้จึงต้องมี พ.ร.บ. ออกมาควบคุม ในเมื่อการใช้คอมพิวเตอร์เป็นเรื่องใกล้ตัวเรา ซึ่งข้อมูลข่าวสารที่ปรากฏในโลกออนไลน์เหล่านั้นมีทั้งข้อมูลที่เป็นความจริง รวมถึงข้อมูลที่เป็นเท็จ อีกทั้งยังมีการกระทำซึ่งเป็นเจตนาของการนำเข้าสู่ข้อมูลที่บิดเบือน ปลอมแปลง ไปจนถึงการทำลายระบบเพื่อสร้างความเสียหายให้กับตัวบุคคลและส่วนรวม พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ จึงเป็นกฎหมายที่มีความสำคัญในการบังคับใช้ หากมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น พ.ร.บ. ฉบับนี้จะช่วยให้ผู้กระทำความผิดได้รับการลงโทษตามกฎหมายได้ ในปัจจุบันประเทศไทยมี พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ ใช้บังคับอยู่ ๒ ฉบับ คือ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

๔.๑ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ ฉบับแรกได้ถูกประกาศใช้เมื่อปี ๒๕๕๐ โดยเจตนารมณ์เพื่อจัดระเบียบและดำเนินการต่อผู้กระทำความผิดให้ทันต่อยุคสมัย เพื่อความสงบเรียบร้อยของสังคม โดยในมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง แต่เดิมบัญญัติไว้ว่า “การนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” ซึ่งถือเป็นความผิดที่กว้างและมีระวางโทษหนัก เนื่องจากเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ มุ่งคุ้มครองความสงบเรียบร้อยของสังคม โดยเน้นป้องกันและลงโทษผู้กระทำความผิดในลักษณะอาชญากรทางไซเบอร์

๔.๒ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

ความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ มาตรา ๑๔ (๑) ที่บัญญัติทำนองว่า “ผู้ใดมีเจตนาทุจริตนำข้อมูลที่บิดเบือนหรือเป็นเท็จเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งไม่ใช้การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา โดยน่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน เป็นผู้กระทำความผิดและต้องรับโทษ” ซึ่งเราอาจเคยได้ยินคนกล่าวว่า การหมิ่นประมาทผ่านทางโซเชียลมีเดียซึ่งนำเข้าสู่ข้อความผ่านคอมพิวเตอร์หรือโทรศัพท์มือถือ อาจเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติดังกล่าวได้เช่นกัน แต่ในทางข้อกฎหมายแล้ว ความผิดฐานหมิ่นประมาทและความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ มาตรา ๑๔ (๑) มีวัตถุประสงค์และองค์ประกอบที่แตกต่างกัน

ในปัจจุบัน การหมิ่นประมาทในอินเทอร์เน็ตต่อบุคคล ที่มิได้มีความเกี่ยวข้องต่อความมั่นคงหรือกระทบต่อความสงบสุขของประชาชน ย่อมไม่เข้าองค์ประกอบความผิดตาม พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ มาตรา ๑๔ (๑) นี้ สรุปว่า การหมิ่นประมาทโดยใส่ความอันเป็นเท็จต่อบุคคลอื่นไม่มีความผิดตาม พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ ตามที่กฎหมายได้วางหลักไว้ ดังนั้น การโพสต์ข้อความหรือการกระทำใดซึ่งเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา จึงไม่สามารถเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ มาตรา ๑๔ (๑) ได้ ความแตกต่างของ พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ ที่สำคัญระหว่างฉบับปี ๒๕๖๐ กับ ๒๕๕๐ คือ แก้ไขมิให้ “ความผิดหมิ่นประมาท” เป็นความผิดตาม พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ อีกต่อไป เพราะในอดีต

ความผิดหมิ่นประมาท ถือว่าเข้าข่ายผิด พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ ซึ่งกฎหมายระบุว่า ไม่สามารถยอมความได้ ดังนั้น แม้ต่อมากุ่ความจะเจรจายอมความสำเร็จ หรืออยากถอนฟ้อง ศาลก็ไม่สามารถใช้ดุลพินิจที่จะไม่ลงโทษ กุ่ความได้ ส่งผลให้มีคดีฟ้องร้องขึ้นศาลจำนวนมากและเกิดปัญหาทางปฏิบัติ เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว จึงมีการนำ “ความผิดหมิ่นประมาท” ออกจาก พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ แต่ไปบังคับใช้ด้วยประมวลกฎหมายอาญาแทน

๕. ความผิดทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา

๕.๑ ความผิดฐานหมิ่นประมาท โทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี

กรณีใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สามทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง ตามมาตรา ๓๒๖ หรือ ใส่ความผู้ตายต่อบุคคลที่สาม เป็นเหตุให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้ตาย เสียชื่อเสียงถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง ตามมาตรา ๓๒๗ โทษอาญาจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งมาตรา ๓๒๖ และมาตรา ๓๒๗ บัญญัติว่า

“มาตรา ๓๒๖ ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๒๗ ผู้ใดใส่ความผู้ตายต่อบุคคลที่สาม และการใส่ความนั้นน่าจะเป็นเหตุให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้ตายเสียชื่อเสียงถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๓๒๖ นั้น”

๕.๒ ความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา โทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี

“มาตรา ๓๒๘ ถ้าความผิดฐานหมิ่นประมาทได้กระทำโดยการโฆษณาด้วยเอกสาร ภาพวาด ภาพระบายสี ภาพยนตร์ ภาพหรือตัวอักษรที่ทำให้ปรากฏไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ แผ่นเสียงหรือสิ่งบันทึกเสียง บันทึกภาพ หรือบันทึกอักษร กระทำโดยการกระจายเสียง หรือการกระจายภาพ หรือโดยกระทำการป่าวประกาศด้วยวิธีอื่น ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี”

๕.๓ กรณีแสดงความคิดเห็นโดยสุจริตเพื่อความชอบธรรม ไม่มีความผิดฐานหมิ่นประมาท

กรณีแสดงความคิดเห็นในฐานะเป็นเจ้าของงานปฏิบัติการตามหน้าที่ กรณีติชมด้วยความเป็นธรรมหรือแจ้งข่าวด้วยความเป็นธรรมในฐานะผู้บริโภคผู้มีส่วนได้เสียในการใช้ผลิตภัณฑ์ ไม่มีความผิดฐานหมิ่นประมาท ตามมาตรา ๓๒๙ ซึ่ง มาตรา ๓๒๙ บัญญัติว่า

“มาตรา ๓๒๙ ผู้ใดแสดงความคิดเห็นหรือข้อความใดโดยสุจริต

(๑) เพื่อความชอบธรรม ป้องกันตนหรือป้องกันส่วนได้เสียเกี่ยวกับตนตามคลองธรรม

(๒) ในฐานะเป็นเจ้าของงานปฏิบัติการตามหน้าที่

(๓) ติชม ด้วยความเป็นธรรม ซึ่งบุคคลหรือสิ่งใดอันเป็นวิสัยของประชาชนย่อมกระทำ หรือ

(๔) ในการแจ้งข่าวด้วยความเป็นธรรม เรื่องการดำเนินการอันเปิดเผยในศาลหรือในการประชุม

ผู้นั้นไม่มีความผิดฐานหมิ่นประมาท”

๕.๔ กรณีการหมิ่นประมาท ไม่ต้องรับโทษ ถ้าพิสูจน์ได้ว่าข้อที่หาว่าเป็นหมิ่นประมาทนั้นเป็นความจริง ไม่ต้องรับโทษ แต่กฎหมายห้ามพิสูจน์กรณีเป็นการใส่ความในเรื่องส่วนตัว และการพิสูจน์จะไม่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนตามมาตรา ๓๓๐ ซึ่งมาตรา ๓๓๐ บัญญัติว่า

“มาตรา ๓๓๐ ในกรณีหมิ่นประมาท ถ้าผู้ถูกหาว่ากระทำความผิด พิสูจน์ได้ว่าข้อที่หาว่าเป็นหมิ่นประมาทนั้นเป็นความจริง ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

แต่ห้ามไม่ให้พิสูจน์ ถ้าข้อที่หาว่าเป็นหมิ่นประมาทนั้นเป็นการใส่ความในเรื่องส่วนตัว และการพิสูจน์จะไม่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน”

๕.๕ คู่ความหรือทนายความของคู่ความในกระบวนการพิจารณาคดีในศาล ซึ่งแสดงความคิดเห็นหรือข้อความเพื่อประโยชน์แก่คดีของตน ไม่มีความผิดฐานหมิ่นประมาท ซึ่งมาตรา ๓๓๑ บัญญัติว่า

“มาตรา ๓๓๑ คู่ความ หรือทนายความของคู่ความ ซึ่งแสดงความคิดเห็น หรือข้อความในกระบวนการพิจารณาคดีในศาลเพื่อประโยชน์แก่คดีของตน ไม่มีความผิดฐานหมิ่นประมาท”

๕.๖ ศาลอาจสั่งให้ยึดทำลายวัตถุที่มีข้อความหมิ่นประมาท หรือให้โฆษณาคำพิพากษาโดยให้จำเลยเป็นผู้ชำระค่าโฆษณา ในคดีหมิ่นประมาทซึ่งมีคำพิพากษาว่าจำเลยมีความผิด ซึ่งมาตรา ๓๓๒ บัญญัติว่า

“มาตรา ๓๓๒ ในคดีหมิ่นประมาทซึ่งมีคำพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดศาลอาจสั่ง

(๑) ให้ยึด และทำลายวัตถุหรือส่วนของวัตถุที่มีข้อความหมิ่นประมาท

(๒) ให้โฆษณาคำพิพากษาทั้งหมดหรือแต่บางส่วนในหนังสือพิมพ์หนึ่งฉบับหรือหลายฉบับครั้งเดียวหรือหลายครั้ง โดยให้จำเลยเป็นผู้ชำระค่าโฆษณา”

๕.๗ ความผิดฐานหมิ่นประมาท เป็นความผิดอันยอมความได้ ซึ่งมาตรา ๓๓๓ บัญญัติว่า

“มาตรา ๓๓๓ ความผิดในหมวดนี้เป็นความผิดอันยอมความได้

ถ้าผู้เสียหายในความผิดฐานหมิ่นประมาทตายเสียก่อนร้องทุกข์ ให้บิดามารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้เสียหายร้องทุกข์ได้ และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหาย”

๖. ความผิดทางแพ่ง

หมิ่นประมาทออนไลน์ นอกจากจะมีความผิดทางอาญาแล้ว ยังมีความผิดทางแพ่งอีกด้วย ผู้เสียหายสามารถฟ้องเรียกค่าเสียหายจากผู้กระทำผิดได้ ซึ่งนอกเหนือจากความผิดที่มีโทษทางอาญาแล้ว หากผู้เสียหายสามารถพิสูจน์ได้ว่าการกระทำของผู้กระทำผิด ทำให้ผู้นั้นได้รับความเสียหาย ไม่ว่าจะเป็นต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน ชื่อเสียง หรือทางทำมาหาได้ ผู้ที่กระทำความผิดอาจถูกฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทน ทางแพ่งเกี่ยวกับความผิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๐ หรือมาตรา ๔๒๓ แล้วแต่กรณีอีกด้วย สาระสำคัญดังต่อไปนี้

๖.๑ กรณีผู้กระทำความผิดโดยจงใจ หรือประมาทเลินเล่อทำให้บุคคลอื่นเสียหายทางร่างกาย เสรีภาพ หรือทรัพย์สิน ต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน ตามมาตรา ๔๒๐ ซึ่งบัญญัติว่า

“มาตรา ๔๒๐ ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิด จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น”

๖.๒ กรณีผู้กระทำความผิดกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลายซึ่งข้อความอันฝ่าฝืนต่อความจริงเป็นที่เสียหายแก่ชื่อเสียงหรือเกียรติคุณของบุคคลอื่นหรือเป็นที่เสียหายแก่ทางทำมาหาได้หรือทางเจริญของเขา แม้ทั้งเมื่อตนมิได้รู้ว่าข้อความนั้นไม่จริง แต่หากควรจะได้ ต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน ตามมาตรา ๔๒๓ ซึ่งบัญญัติว่า

“มาตรา ๔๒๓ ผู้ใดกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลายซึ่งข้อความอันฝ่าฝืนต่อความจริงเป็นที่เสียหายแก่ชื่อเสียงหรือเกียรติคุณของบุคคลอื่นก็ดี หรือเป็นที่เสียหายแก่ทางทำมาหาได้หรือทางเจริญของเขาโดยประการอื่นก็ดี ท่านว่าผู้นั้นจะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่เขาเพื่อความเสียหายอย่างใด ๆ อันเกิดแต่การนั้น แม้ทั้งเมื่อตนมิได้รู้ว่าข้อความนั้นไม่จริง แต่หากควรจะได้

ผู้ใดส่งข่าวสารอันตนมิได้รู้ว่าเป็นความไม่จริง หากว่าตนเองหรือผู้รับข่าวสารนั้นมีทางได้เสียโดยชอบในการนั้นด้วยแล้ว ท่านว่าเพียงที่ส่งข่าวสารเช่นนั้นหาทำให้ผู้นั้นต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนไม่”

หมิ่นประมาททางแพ่งกับหมิ่นประมาททางอาญา มีความแตกต่าง ดังต่อไปนี้

ประเภท	หมิ่นประมาททางแพ่ง	หมิ่นประมาททางอาญา
การกระทำ	๑. ไม่ว่าจะกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อก็ต้องรับผิดชอบ การกระทำเข้าหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๔๒๓	๑. ต้องเป็นการกระทำโดยเจตนาเท่านั้น ถ้ากระทำโดยไม่เจตนาหรือโดยประมาทก็ไม่มีผิด
ข้อความที่กล่าว	๒. การกล่าวหรือไขข่าวข้อความจริงหรือพูดเรื่องจริงก็ไม่ใช่ละเมิด เนื่องจากถ้าเป็นเรื่องจริงผู้ถูกกล่าวหาก็ไม่เสียหาย ข้อความที่หมิ่นประมาทต้องฝ่าฝืนต่อความจริง	๒. แม้เป็นข้อความจริงผู้กระทำมีความผิด ซึ่งมาตรา ๓๓๐ ห้ามไม่ให้พิสูจน์ ในข้อที่ว่าจริงหรือไม่จริง ถ้าเป็นการใส่ความกันในเรื่องส่วนตัวและการพิสูจน์ไม่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน
ความเสียหาย	๓. กฎหมายกำหนดความเสียหายไว้กว้าง นอกจากจะเป็นการเสียหายต่อชื่อเสียงแล้วยังรวมถึงความเสียหายต่อทางทำมาหาได้เกียรติคุณ หรือทางเจริญด้วย	๓. มาตรา ๓๒๖ กำหนดความเสียหายต่อชื่อเสียง ทำให้ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชังเท่านั้น หากผลของการใส่ความทำให้เกิดความเสียหายอื่น ๆ นอกจากที่กำหนดนี้แล้ว เช่นเสียหายต่อทางทำมาหาได้ ก็ไม่มีความผิดฐานหมิ่นประมาทในทางอาญา

สรุปองค์ประกอบความผิดฐานหมิ่นประมาท คือ

- (๑) ผู้ใด
- (๒) ใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม
- (๓) โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง
- (๔) ผู้กระทำต้องมีเจตนา

๗. ฟ้องหมิ่นประมาททางอินเทอร์เน็ต ทำอย่างไร

หากมั่นใจว่าโพสต์โซเชียลมีเดียที่กำลังถูกคุกคามอยู่นั้น มีความผิดครบองค์ประกอบเข้าข่ายความผิดฐานหมิ่นประมาททางอินเทอร์เน็ต หรือหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา สามารถรวบรวมหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการทางกฎหมายได้ภายในอายุความคดีหมิ่นประมาท ๓ เดือน^๒ นับตั้งแต่รับทราบข้อความโพสต์หมิ่นประมาทและทราบตัวผู้กระทำความผิด ไม่ว่าจะเป็นการขอรับคำปรึกษาจากทนายความเพิ่มเติมในการเก็บรวบรวมหลักฐานก่อนตัดสินใจให้ดำเนินการฟ้องร้องทางกฎหมายทั้งทางแพ่งและอาญา หรือเลือกเข้าแจ้งความด้วยตัวเองที่สถานีตำรวจที่ทราบการเกิดเหตุได้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ต่อการพิสูจน์ความผิดของผู้กระทำ ซึ่งเบื้องต้นเจ้าหน้าที่ตำรวจจะเรียกคู่กรณีมาไกล่เกลี่ยตกลงกันก่อน หากไม่สามารถตกลงกันได้ต้องให้ตำรวจส่งเรื่องฟ้องเป็นคดีอาญาต่อไป ซึ่งจะมีระยะเวลาในการดำเนินการที่นานพอสมควร มีขั้นตอนและหลักฐานที่ต้องใช้ในการฟ้องหมิ่นประมาท ดังต่อไปนี้

๗.๑ พยานบุคคล หนึ่งในพยานหลักฐานสำคัญที่ต้องมีในคดีการฟ้องหมิ่นประมาท คือ พยานบุคคลหรือบุคคลที่สามที่ได้ร่วมรับรู้รับทราบข้อความที่ผู้เสียหายถูกบูลลี่ออนไลน์ โดยสามารถขอให้บุคคลที่สามเข้าร่วมเป็นพยานและเข้าพบกับเจ้าหน้าที่ตำรวจพร้อมกับผู้เสียหายได้เพื่อให้ปากคำและลงบันทึกประจำวันไว้เป็นหลักฐาน

๗.๒ พยานหลักฐาน หลักฐานข้อความหมิ่นประมาทในเฟซบุ๊ก หรือโซเชียลมีเดีย อื่น ๆ ที่จะใช้เป็นหลักฐานในคดีฟ้องหมิ่นประมาทได้ ต้องเก็บรวบรวมให้เห็นภาพข้อความที่มีรายละเอียดวันและเวลาที่โพสต์รูปภาพและชื่อผู้โพสต์ข้อความอย่างชัดเจน พร้อมกับภาพการแสดงความคิดเห็น (Comment) การกดไลค์ (Like) กดแชร์ (Share) หรือการแท็กผู้อื่น (Tag) ในโพสต์ข้อความโซเชียลมีเดียเหล่านั้น ๆ เพื่อชี้ให้เห็นความเสียหายที่เกิดขึ้นในวงกว้าง รวมถึงแสดงให้เห็นเจตนาการหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณาาร่วมด้วย

๗.๓ ค่าใช้จ่ายคดีฟ้องหมิ่นประมาท ค่าใช้จ่ายในการแต่งตั้งหรือจ้างทนายความเพื่อทำเรื่องส่งฟ้องคดีหมิ่นประมาท จะมีค่าใช้จ่ายที่แตกต่างกันออกไปตามรายละเอียดของเหตุการณ์ ความยากง่ายในการเตรียมทำคดี หรือจำนวนปริมาณของหลักฐาน โดยเบื้องต้น จะแบ่งได้เป็น ค่าปรึกษา ค่าเดินทาง ค่าที่พัก ค่าเขียนคำคู่ความ (คำร้อง คำฟ้อง หรือคำให้การ) ค่าจ้างทนายความ ซึ่งยังไม่รวมค่าธรรมเนียมในชั้นศาลอีก

^๒ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ ประกอบกับมาตรา ๓๓๓ บัญญัติว่า

“มาตรา ๘๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๘๕ ในกรณีความผิดอันยอมความได้ ถ้าผู้เสียหายมิได้ร้องทุกข์ภายในสามเดือนนับแต่วันที่อยู่เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ”

“มาตรา ๓๓๓ ความผิดในหมวดนี้เป็นความผิดอันยอมความได้”

ถ้าผู้เสียหายในความผิดฐานหมิ่นประมาทตายเสียก่อนร้องทุกข์ ให้บิดา มารดา คู่สมรสหรือบุตรของผู้เสียหายร้องทุกข์ได้ และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหาย”

อาจมีค่าใช้จ่ายเริ่มต้นประมาณ ๒๐,๐๐๐-๓๕,๐๐๐ บาท หรืออาจคิดเป็นอัตราร้อยละของยอดเงินที่จะฟ้อง
เรียกค่าเสียหายจากคู่กรณี

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การหมิ่นประมาทออนไลน์ เป็นปัญหาใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อทั้งบุคคลและสังคมไทยในปัจจุบัน ด้วยความรวดเร็วของเทคโนโลยีทำให้ผู้คนสามารถแสดงความคิดเห็น แชร์ข้อมูลและเผยแพร่เนื้อหาต่าง ๆ ได้ง่าย โดยไม่คำนึงถึงผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้น การโพสต์ข้อความหรือการวิพากษ์วิจารณ์โดยสุจริตภายใต้กฎหมาย หรือ สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ เป็นสิ่งที่สามารถทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย แต่หากเป็นการใช้สิทธิ เกินส่วนจนไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการโพสต์ข้อความของท่านก็อาจจะถูกดำเนินคดี การหมิ่นประมาทออนไลน์เป็นปัญหาที่ทุกคนต้องร่วมมือแก้ไข เนื่องจากประชาชนต้องตระหนักถึงผลกระทบ และใช้อินเทอร์เน็ตอย่างมีความรับผิดชอบ ภาครัฐต้องออกกฎหมายและกลไกตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ ส่วนภาคเอกชนต้องร่วมรณรงค์สร้างจริยธรรมในการใช้อินเทอร์เน็ต ร่วมมือสร้างสังคมออนไลน์ที่ปลอดภัย และเคารพซึ่งกันและกัน

บรรณานุกรม

กฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๔๐ ก วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๐

พระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๒๗ ก วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐.

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๐ ก วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐.

ประมวลกฎหมายอาญา. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๙๕ ก หน้า ๑๒ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๔๙๙

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๕. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙ ตอนที่ ๑๓ ก วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕.

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๖๙ ตอนที่ ๔๒ วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๓๕.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

กระทรวงยุติธรรม. กฎหมายน่ารู้ ตอนที่ ๓๖๑ : โพสต์-แชร์ ไม่คิด มีความผิดตามกฎหมาย. สืบค้นเมื่อ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ จาก : <https://www.moj.go.th/view/64091>

เนติบัณฑิตยสภา. คำสันทัดแทนเพื่อละเมิด. สืบค้นเมื่อ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ จาก : https://www.thethaibar.or.th/thaibarweb/files/Data_web/downloads_doc/term1/ampatcha/am3.pdf

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับ: ปรับปรุงล่าสุด. สืบค้นเมื่อ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๗ จาก: <https://www.ocs.go.th/council-of-state/#/public/doc/Sm1GcGxuUnhXOFhIKzQxc0VBbzRiUT09>